

แนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการ
เพื่อเข้าสู่การเป็น SMART SME
**Trends In Developing Logistics System on the Distribution Management
for Preparing to Smart Sme**

แก้วตา บุญร่วม,
รวิฐา ทวีพร้อม, พงศ์ภัทร เกียรติประเสริฐ,
รุ่งทิพย์ เกษตรสิงห์, สุนัตรา ทองจันทร์ และ เสกสรร นิสัยกล้า
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

**Kaewta Boonuaum,
Rawitha Thaweeprom, Phongphat Kiatprasert,
Rungtip Kasetsing, Sunetra Tongian and Seksun Nisaykla**
Rajamangala University of Technology Isan Surin Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Kaewta.bo@rmuti.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการ 2) สร้างคู่มือแนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ SMART SME และ 3) ถ่ายทอดเทคโนโลยีโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้า ประชากรได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลรายจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือจาก 4 จังหวัด ประกอบด้วยบุรีรัมย์ จำนวน 3,383 ราย ศรีสะเกษ จำนวน 2,282 ราย สุรินทร์ จำนวน 2,911 ราย และ อุบลราชธานี จำนวน 4,824 ราย รวมทั้งสิ้น จำนวน 13,400 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562 : 6) กำหนดการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรายย่อยในเขตอำเภอเมืองของจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม คู่มือการฝึกอบรม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้า ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์และการบริหารระบบโลจิสติกส์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก การใช้คู่มือแนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้า ค่า t เท่ากับ 45.33 แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมแนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้า มีผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ดังนั้นแนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้า ผู้ประกอบการต้องศึกษาลักษณะโลจิสติกส์

* วันที่รับบทความ : 17 พฤษภาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 19 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มิถุนายน 2566

ในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อบริหารระบบโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จมีขีดความสามารถทางการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะเข้าสู่การเป็น SMART SME

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนาโลจิสติกส์; การกระจายสินค้า; ผู้ประกอบการ

Abstracts

This research aimed to 1) study the characteristics of distribution logistics of entrepreneurs 2) create a guideline development of distribution logistics for entrepreneurs to prepare for SMART SMEs., and 3) transfer of distribution logistics technology. The research samples were small and medium-sized enterprise entrepreneurs from 4 northeastern provinces, consisting of Buriram in the amount of 3,383 people, Sisaket in the amount of 2,282 people, Surin in the amount of 2,911 people and Ubon Ratchathani in the amount of 4,824 people, a total of 13,400 people. (Department of Business Development : 2019). Using multi-step sampling, the sample group was small community enterprise entrepreneurs in the Muang districts of Surin, Buriram, Sisaket and Ubon Ratchathani provinces, a total of 400 people. The research instruments were questionnaires, training manuals, and training achievement tests. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research results revealed that entrepreneurs acknowledge and understanding about logistics and logistics system management at a high level. Using the guideline for logistics development in transferring logistics technology in product distribution, the t value equal to 45.33 shows that those who received training on distribution logistics development has a higher achievement after training than before. Entrepreneurs must consider the characteristics of logistics in various aspects regularly to manage the logistics system efficiently to achieve success with increased competitiveness. This is an important part of becoming a SMART SME.

Keywords: Trends in Developing Logistics; Distribution; Entrepreneur

บทนำ

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีเป้าหมายสำคัญในการสร้างสัดส่วนมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในฐานะเครื่องสร้างความสามารถในการแข่งขันและบรรลุนิเวศทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด พร้อมทั้งเป็นเครื่องมือกระจายรายได้และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำการทบทวนนโยบายการส่งเสริม SMEs ของกลุ่มประเทศตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ ทั้งในภูมิภาคยุโรป อเมริกา และเอเชีย รวม 13 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฮองกง เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ฟินแลนด์ ฮังการี อิตาลี เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา รวมทั้งนโยบายของประเทศไทย พบว่า การส่งเสริมวิสาหกิจที่มีการเติบโตสูง จะเป็นตัวเร่งการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 หมายถึง กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ และกิจการค้าส่งและค้าปลีก หรือกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามจำนวนการจ้างงานและมูลค่าทรัพย์สินถาวรของกิจการ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืนและเน้นกลไกหลักในการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาความยากจนในหลายด้านเช่น เกิดการจ้างงาน สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ สร้างความเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่หรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและป้องกันการผูกขาดในระบบเศรษฐกิจ (สุธิดา เสถียรมาศ, 2555 : 7) กล่าวได้ว่าเป็นเสมือนฟันเฟืองตัวเล็ก ๆ เมื่อหมุนไปพร้อมกัน ๆ ก็จะเป็นพลังผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนในเครื่องจักรขนาดใหญ่คือ ภาคเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศทั้งหมด

การทำธุรกิจใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิตอุตสาหกรรมหรือการค้า การจัดการโลจิสติกส์ ถือเป็นส่วนสำคัญในแง่ต้นทุนการผลิต และเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้มีการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น และการเปิดเสรีทางการค้าที่มากขึ้น ส่งผลให้ภาคธุรกิจต้องยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจในทุกทาง โดยเฉพาะโลจิสติกส์ซึ่งถือเป็นกิจกรรมสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมและการค้า เนื่องจากเป็นปัจจัยหลักในการเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และสร้างความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการแข่งขันได้ แต่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ ยังเข้าใจว่าโลจิสติกส์เป็นเพียงระบบขนส่งอย่างเดียว ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วยังเป็นภาพที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบ (ติณห์ เจริญใจ, 2564 : ออนไลน์)

การจัดการโลจิสติกส์ เป็นการวางแผนการบริหารจัดการตั้งแต่กระบวนการวางแผนการผลิต การจัดซื้อจัดหา การบริหารคลังสินค้าและสินค้าคงคลัง การจัดการขนส่ง ไปจนถึงการบริการลูกค้าภายใต้การเพิ่มมูลค่าทางการตลาด และการบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ (ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2561 : 65) วัตถุประสงค์ของการจัดการโลจิสติกส์คือ การดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้ต้นทุนการดำเนินงานที่ต่ำที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันต้นทุนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ได้เพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีตที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความรู้ความเข้าใจที่จะเป็น SMART SME โดยมีมุ่งยกระดับและมาตรฐานการกระจายสินค้าให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าในการพัฒนาศักยภาพทั้งในระดับชุมชนและระดับจังหวัด เพื่อเข้าสู่การเป็น SMART SME สร้างความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมสร้างแรงจูงใจโดยถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางด้านโลจิสติกส์การกระจายสินค้าเพื่อเพิ่มศักยภาพ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและเครือข่ายวิสาหกิจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการ
2. เพื่อสร้างคู่มือแนวทางการบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ SMART SME
3. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการ

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ระยะที่ 1 การศึกษาลักษณะโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการ กำหนดขอบเขตการวิจัยด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทวิสาหกิจชุมชนรายย่อยในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จำนวน 2,911 ราย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำนวน 3,383 ราย อำเภอเมืองศรีสะเกษ จำนวน 2,282 ราย และอำเภอเมืองอุบลราชธานี 4,824 ราย รวมจำนวนทั้งสิ้น 13,400 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562 : 6)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทวิสาหกิจชุมชนรายย่อยในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ และอำเภอเมืองอุบลราชธานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยคำนวณตามสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Yamane. 1973 อ้างถึงในวโร เพ็งสวัสดิ์, 2557 : 7) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ตามสัดส่วนประชากรแต่ละจังหวัดได้ดังนี้ อำเภอเมืองสุรินทร์ จำนวน 87 ราย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำนวน 101 ราย อำเภอเมืองศรีสะเกษ จำนวน 68 ราย และอำเภอเมืองอุบลราชธานี จำนวน 144 ราย

2. ระยะที่ 2 ถ่ายทอดเทคโนโลยีโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการ กำหนดขอบเขตการวิจัยด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทวิสาหกิจชุมชนรายย่อยในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทวิสาหกิจชุมชนรายย่อยในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ และอำเภอเมืองอุบลราชธานี รวม 4 จังหวัด ๆ ละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามเรื่อง แนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการ เพื่อเข้าสู่การเป็น **SMET SME** ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการประยุกต์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายปิด และเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (**Rating Scale**) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (**Mean**) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (**S.D.**) ระดับการวัดข้อมูล ประเภทอัตราภาคขั้น (**Interval Scale**) มี 5 ระดับ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (**Try Out**) จำนวน 30 ชุด กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (**Cronbach alpha Coefficient**) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.825

3.2 คู่มือแนวทางการบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ **SMART SME**

3.2.1 นำข้อมูลแนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการเพื่อเข้าสู่การเป็น **SMART SME** ซึ่งเป็นผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามมาเรียบเรียงจัดทำหมวดหมู่ วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อจัดเตรียมรายละเอียดประกอบการทำคู่มือ จากนั้นศึกษาดำรง หนังสือ งานวิจัย เอกสารเผยแพร่ทางเว็บไซต์ และเอกสารความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์ การบริหารระบบโลจิสติกส์ การกระจายสินค้า ผู้ประกอบการประเภทของวิสาหกิจ และอื่น ๆ แล้วนำมารวบรวมจัดทำคู่มือการบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ **SMART SME**

3.2.2 นำรูปเล่มคู่มือฯ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินตรวจสอบความเหมาะสมในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (**Rating Scale**) มีทั้งหมด 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (**Likert**) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 8) โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็นระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม มาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม น้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม น้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์พิจารณาความเหมาะสมของคู่มือฯ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

- 4.50 - 5.00 แปลความหมายว่า มากที่สุด
- 3.50 - 4.49 แปลความหมายว่า มาก
- 2.50 - 3.49 แปลความหมายว่า ปานกลาง

1.50 - 2.49 แปลความหมายว่า น้อย

1.00 - 1.49 แปลความหมายว่า น้อยที่สุด

ทั้งนี้ค่าความเหมาะสมของคู่มือแนวทางการบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ SMART SME มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

3.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการด้วยการทดสอบค่า t (Paired t-test)

3.3.1 ศึกษาคู่มือถ่ายทอดเทคโนโลยีฯ และหนังสือ ตำรา เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ทุกข้อ

3.3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้า จำนวน 50 ข้อ ข้อสอบเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก

3.3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 8)

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าแบบทดสอบข้อนั้นตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบข้อนั้นตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าแบบทดสอบข้อนั้นไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

3.4 บันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านในแต่ละข้อ เพื่อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ จากผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยมีข้อสอบที่มีค่า IOC (Index Item of Objective Congruence) ระหว่าง 0.50 - 1.00 ถ้าค่า IOC ของข้อคำถามข้อใดต่ำกว่า .50 ข้อคำถามนั้นจะถูกตัดทิ้งไป และผู้วิจัยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ไปเป็นแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจาก 2 แหล่ง คือ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วยผู้ประกอบการ SME ที่ต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้า จากการตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการด้านการผลิต การค้าปลีก ค้าส่ง การบริการ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมส่งเสริมการเกษตรพัฒนาการชุมชนจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด เป็นต้น โดยมีขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากกลุ่มตัวอย่าง สืบค้นข้อมูลและรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.2 ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึกอบรม จากนั้นผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

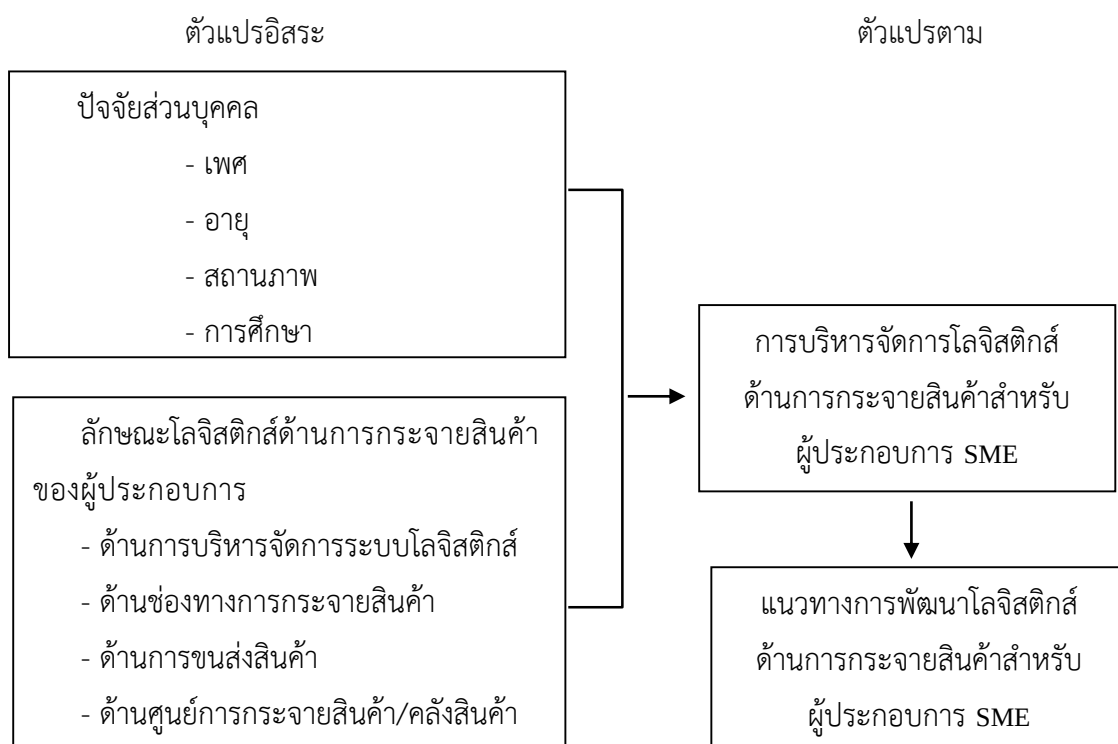
ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในรูปแบบของจำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการ

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการประเมินของผู้ประกอบการก่อนการฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการด้วยการทดสอบค่า t (Paired t-test)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าของผู้ประกอบการเพื่อเข้าสู่การเป็น SMART SME มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการขนส่งด้วยระบบเทคโนโลยีที่เหมาะสม	4.20	.783	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการกระจายสินค้า	4.18	.784	มาก
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศูนย์การกระจายสินค้าหรือคลังสินค้า	4.01	.809	มาก
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพสินค้าและบริการ	3.80	.805	มาก
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงในระบบโลจิสติกส์	3.56	.747	มาก
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของโลจิสติกส์	3.55	.833	มาก
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์	3.39	.791	ปานกลาง
รวม	3.81	.378	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .378)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก เรียงตามค่าเฉลี่ยได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการขนส่งด้วยระบบเทคโนโลยีที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .783) รองลงไปได้แก่ ช่องทางการกระจายสินค้า ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .784) ศูนย์การกระจายสินค้าหรือคลังสินค้า ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .809) การควบคุมคุณภาพสินค้าและบริการ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .805) การจัดการความเสี่ยงในระบบโลจิสติกส์ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .747) และความหมายของโลจิสติกส์ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = .833) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = .791) ตามลำดับ

2. การบริหารระบบโลจิสติกส์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารระบบโลจิสติกส์ โดยรวมรายด้าน

การบริหารระบบโลจิสติกส์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านช่องทางการกระจายสินค้า	3.94	.466	มาก
2. ด้านการขนส่งสินค้า	3.93	.449	มาก
3. ด้านศูนย์กระจายสินค้า/คลังสินค้า	3.93	.369	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์	3.79	.307	มาก
รวม	3.90	.290	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารระบบโลจิสติกส์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .290)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยได้แก่ ด้านช่องทางการกระจายสินค้า ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .466) การขนส่งสินค้า ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .449) ศูนย์กระจายสินค้า/คลังสินค้า ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .369) และการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = .307) ตามลำดับ

3. ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมเรื่อง การบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ SMART SME

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม

คะแนนผลสัมฤทธิ์	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม (30)	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนการฝึกอบรม	200	30	11.94	2.72	45.33	.000
หลังการฝึกอบรม	200	30	25.55	3.96		

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 11.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.72 คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 25.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.96 และเมื่อตรวจสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยค่า t-test พบว่า ค่า $t = 45.33$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างหลังฝึกอบรม สูงกว่าก่อนฝึกอบรม แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมแนวทางการพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้า มีผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก อธิบายได้จากข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 1 - 5 ปี ทำให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์ทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านกระบวนการวางแผน การกำหนดสายปฏิบัติงาน การควบคุมการเคลื่อนย้ายทั้งไปและกลับ การเก็บรักษาสินค้า และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จุดเริ่มต้นของการผลิตไปสู่จุดสุดท้ายของการบริโภค เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยทำให้เกิดต้นทุนในการกระจายสินค้าให้ต่ำที่สุด ซึ่งเป็นความหมายโดยรวมของโลจิสติกส์ เมื่อผู้วิจัยได้สำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลจิสติกส์โดยใช้ข้อคำถามที่เข้าใจง่าย ตรงกับประสบการณ์ที่ผู้ประกอบการปฏิบัติอยู่เป็นประจำในการทำธุรกิจ จึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ดังกล่าว สอดคล้องกับสุวรรณ หวังเจริญเดช (2558 : 97 - 102) ศึกษาการบริหารต้นทุนโลจิสติกส์กับผลกำไรของธุรกิจ SMEs ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการจะต้องทำการศึกษาถึงความหมายและการบริหารจัดการโลจิสติกส์ โดยต้องตระหนักถึงการวางแผนและควบคุมกิจกรรมโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพ เป็นการเพิ่มศักยภาพให้ผู้ประกอบการ SMEs ประสบความสำเร็จและทำให้มีขีดความสามารถทางการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น

2. การบริหารระบบโลจิสติกส์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับนิวัฒน์ วิจิตรกุลสวัสดิ์ (2561 : 2) ศึกษาการบริหารต้นทุนโลจิสติกส์กับผู้ประกอบการ SMEs ของไทย พบว่า การบริหารจัดการธุรกิจนั้นเป็นส่วนประกอบสำคัญหนึ่งที่จะช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น และก้าวเข้าสู่ความสำเร็จได้ ซึ่งการที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้มีการบริหารระบบโลจิสติกส์อยู่ในระดับมาก แสดงถึงแนวโน้มความสามารถในการลดต้นทุนและทำกำไรได้ตามต้องการ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้ประกอบการได้ในระยะยาวต่อไป

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างหลังฝึกอบรม สูงกว่าก่อนฝึกอบรม แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ถ่ายทอดจนสามารถตอบข้อคำถามในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการวิจัยครั้งนี้ได้สูงกว่าก่อนฝึกอบรมสอดคล้องกับบุญชัย ธนะสิทธิชัย (2556 : 1) ศึกษาเรื่องโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมกับการนำใช้ในการประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผลการวิจัยพบว่า การนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจ SMEs โดยรวมอยู่ใน ระดับ มาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ความรู้ที่ได้จากการสร้างและพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ SMART SME สามารถนำไปประยุกต์ใช้ฝึกอบรมให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ SMART SME ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคู่มือการบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ SMART SME โดยเจาะจงเนื้อหาเฉพาะเรื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมสู่ SMART SME มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2562). *คู่มือการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9001 สำหรับธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์
- ติณห์ เจริญใจ. (2562). กองโลจิสติกส์ลุยช่วย SMEs ลดต้นทุนขนส่งพันล้าน. *ฐานเศรษฐกิจ*. ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 18 กันยายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.thansettakij.com/business/412658>
- นิวัฒน์ วิจิตรกุลสวัสดิ์. (2561). การบริหารต้นทุนโลจิสติกส์กับผู้ประกอบการ SMEs ของไทย. *วารสารวไลยลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2561
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- บุญชัย ธนะสิทธิชัย. (2556). *โครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมกับการนำไปใช้ในการประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2557). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2561). *บทบาทของกองทัพในการสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย รองรับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.

- สุวรรณ หวังเจริญเดช. การบริหารต้นทุนโลจิสติกส์กับผลกำไรของธุรกิจ SMEs. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี. 9 (18), 97 – 102.
- สุธิดา เสถียรมาศ. (2555). การศึกษาอิทธิพลของกลยุทธ์ในการดำเนินงาน การเป็นผู้ประกอบการและการให้ความสำคัญในหน้าที่ทางธุรกิจที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ SMEs. วิทยานิพนธ์ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร